

LARA
WILLIAMSOVÁ

Tajný
SPOLEK
hladových
ŽEN

 KNIHA ZLIN

Tajný spolek hladových žen

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Lara Williamsová
Tajný spolek hladových žen – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

LARA
WILLIAMSOVÁ

Tajný
SPOLEK
hladových
ŽEN

Přeložila
Alžběta Ambrožová

LARA
WILLIAMSOVÁ

Tajný

SPOLEK

hladových

ŽEN

Sněž mě.

Zhltni mě jak smetanový pudink.

Vem si mě do úst.

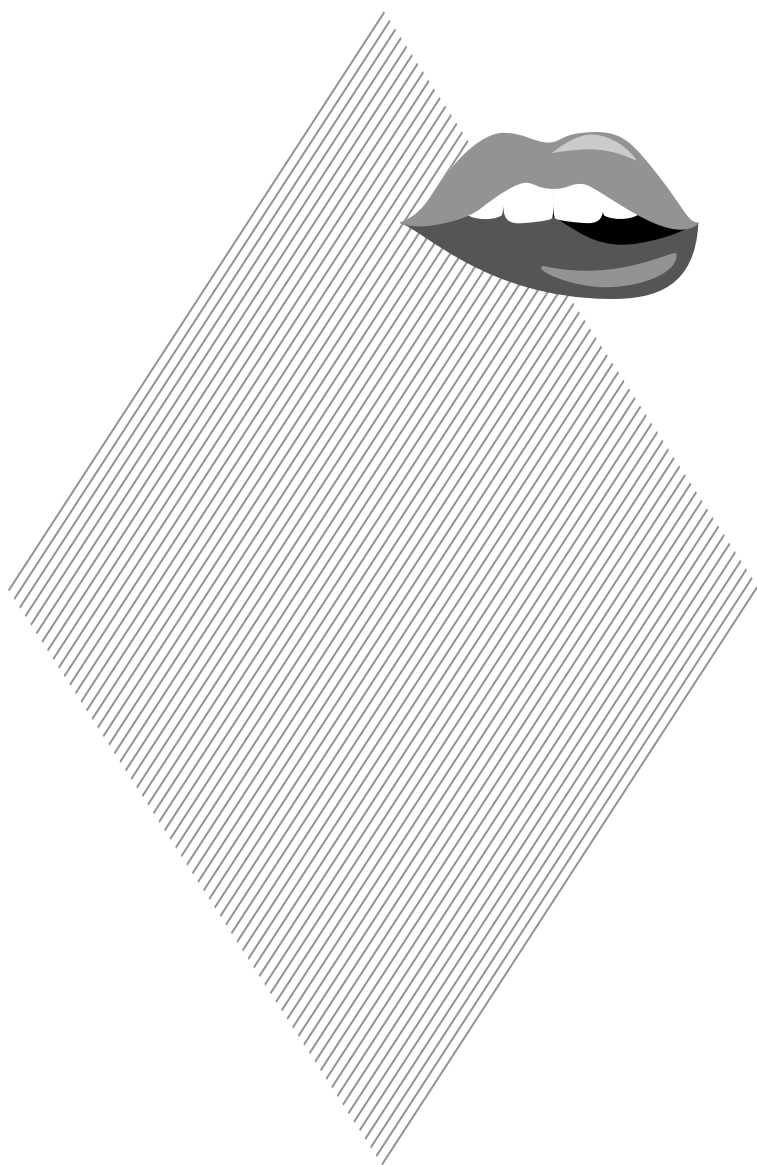
Vem si mě.

Vem.

Anne Sextonová,
Bláznivá Anna

OBSAH

Kdo se bojí...	9
Očekávání	15
Prázdný prostor	31
Human Restaurant	71
Meziprostory	83
Otevřená rána	99
Větší i uvnitř	115
Pán na hlídání	133
Na dně oceánu	151
Cena přijetí	175
Síla, hmota, akcelerace	195
Věčný návrat	235
Zimní slunce	245
Špatný servis	269
Bigoš	279
Poděkování autorky	321

KDO SE BOJÍ...

První byla Lina. Sešly jsme se s ní v kavárně s antracitově šedým nábytkem, zbytečně přecpané rostlinami v květináčích. Stoly byly pokryté nánosy časopisů o domácnosti a zahrádkářství, jejichž obálky vyobrazovaly opálené nohaté dívky, všechny v selských šatech a s vlasy do dvou culíků. Stevie je jeden po druhém otočila titulní stránkou dolů. Lina nám zvenku esemeskovala a my se dívaly, jak píše: krčila nos pod kapkami začínajícího deště.

Stojím venku.

Mám jít dovnitř?

Jakože potkáme se uvnitř?

Kde sedíte?

Pardon, nesnáším, když nevím, kam si sednout.

Nejste u zadního okna? Asi vás vidím.

Ok, vidím vás. Jdu dovnitř.

Sorry.

Sorry.

Přes rameno jí visely zacuchané blond vlasy. Na sobě měla tmavomodrý manšestrový kostýmek a hedvábnou bílou košili. S tímhle outfitem se moc neslučovaly mohutné tenisky, které měla na nohou. Vysvětlila nám, že je nosí cestou do práce a z práce, ale v kanceláři musí nosit lodičky.

Pracuje jako office manažerka v luxusním hotelu. Platí ji slušně: v hotelovém bistru má slevu na salát caesar k obědu, plus vstup do páry a sauny zdarma. Pracuje ale padesát hodin týdně a jednou jí strhli osobní ohodnocení, když si v tramvaji cestou do práce uštípla kus laku na nehtu. A poté co denně sleduje, jak si muži do hotelu vodí milenky, nebo dokonce prostitutky, začala svého muže podezírat z nevěry.

„Jednak ty postarší páry, co na vás spiklenecky pošilhávají přes pult. Jsou ožralí a nic neskrývají. Jako by čekali, že nás tou drzostí ohromí.“

Na ruce měla tenký zlatý náramek, který bez ustání kroutila mezi prsty. Jezdila si s ním kolem zápěstí, až jí na kůži zůstala světle červená čára.

„A pak ty mladší. Ženský se chodí ptát, kterým výtahem do pokoje 33. Pohledem se ani na vteřinu neodlepí od podlahy. Na odchodu si pořád ještě upravujou oblečení.“

Se Stevie jsme si dělaly poznámky: já škrábala do notesu, Stevie si to tūkala do mobilu. Zatím jsme nevěděly, k čemu to vlastně zaznamenáváme, ale ty informace se zdály naléhavé a nepostradatelné. Linina kulatá tvář zrudověla.

„Ale co mě dostalo byly ty prostitutky. A ti chlapi, co si je kupují. Tihle naprosto obyčejně vypadající týpci.“

Linina obsese začala u těchto žen: zkoumala rozměry jejich pasu, studovala jejich tváře – uvažovala, jestli by se líbily jejímu muži. Přemýšlela o tom, co měly na sobě, jestli by její muž chtěl,

aby se také tak oblékala. Většina těch žen samozřejmě nebyly prostitutky, ale ona je všechny házela do jednoho pytle. Všechny ty ženy, ty jejich nalíčené rty a nalakované účesy. Všechny nabízely něco nového, něco jiného, něco, co ona – coby majitelka pouze jednoho jediného lidského těla – nikdy mít nebude, a ještě se na tom snažily vydělat. Uvažovala, jestli ty ženy nenávidí, nebo z nich má strach. Jestli je v tom rozdíl.

Upnula se k představě, že její manžel má poměr nebo si platí prostitutky – nebo že jednou bude. Sledovala ho do práce a z práce, odcházela z hotelu dřív pod záminkou smyšlených lékařských vyšetření či návštěv zubaře. Sedávala na druhé straně náměstí, naproti personální agentuře, kde její muž pracoval, poté co si ráno poznamenala, jakou barvu si ten den oblékl, aby ho na dálku lépe rozpoznala. Na ulici ho sledovala z protilehlého chodníku, vždy pár kroků za ním, s pohledem upřeným diagonálně přes vozovku. Slídila za ním v Tescu, kde se krčila za stojanem na pečivo. Jednou si před obličejem podržela nadměrný vodní meloun, aby kolem něj mohla projít a zkontrolovat obsah jeho košíku, aniž by si jí všiml (jablka, dušená šunka, kreky značky Ritz). Šla za ním až na nádraží, kde se občas stavil na skleničku v nádražce, aniž by jí o tom řekl – že prý se zdržel v práci; a jestli lže o tomhle, tak o čem ještě? Neupřímnost, myslela si, to je spektrum: možná jsi na jeho lepším konci, ale pořád tam jsi a můžeš kdykoli uklouznout a klouzat dál a dál; záleží na okolnostech.

Nepřestala, dokud za ním nedošla až k domovním dveřím, pak se přikrčila, někdy se musela plazit po čtyřech, schovat se za zídkou před domem. Tam počkala půl hodiny, někdy hodinu, dokud si nebyla jistá, dokud si nebyla naprosto jistá, že její muž už nikam nepůjde.

Když odešel spát, zůstávala vzhůru dlouho do noci a hltala jeho internetovou aktivitu: listovala mu historií, dokud neusnul. Na počítač v přízemí stáhla aplikaci pro zaznamenávání činnosti klávesnice, takže zjistila hesla k veškerým jeho účtům. Když šel ráno za záchod nebo do sprchy nebo do obchodu pro krabici mléka, prolezla mu telefon, přečetla si zprávy, prohlédla fotky, zkontrolovala odchozí hovory. Zjistila, jaké má rád porno a že si občas na Facebooku vyhledává své bývalé přítelkyně. Ale žádné prostitutky. Jeho pasivita ji začala málem popuzovat, když pomyslela na všechny ty elegantní manažery, co si do pokojů objednávají šampus a hovězí steaky a nepřejí si, aby jim byly přepojovány hovory od manželek – vážně si její muž myslí, že je lepší než oni?

Stala se z toho svého druhu rutina. Sledování. Prohlížení historie. Telefon. Jedno sobotní odpoledne se šel podívat na fotbalový zápas a ona si všimla, že nechal telefon na kuchyňské lince. Ani nezaváhala, byl to instinkt. Opřená o troubu si otevřela zprávy: esemeska od neznámého čísla. *Díky za vcerejsi vecer, musime si to brzo zopakovat, kolik ti dluzim za ten pokoj* – místo otazníku fotka zobrazující rty, klíční kosti, hrudní koš, prsa. Chvíli na to zírala s obavou, že si to jen představuje, že to přivolala doslova silou vůle. Čekala, až se dostaví vztek, zklamání, pocit zrady a začne jí proudit v žilách, a překvapilo ji, že jediné, co cítí – je úleva. Je po všem. Stalo se to. A zas tak moc to nebolelo.

„Proto jsem tady,“ řekla nám. „Proto do toho chci jít.“

Se Stevie jsme nemohly potlačit vzrušení. Pod stolem jsme jedna druhé stiskly ruku. Lina naše nadšené úsměvy opětovala.

„Berem tě,“ řekla Stevie.

„Termín první schůzky ještě nemáme,“ dodala jsem. „Ani místo. Ale pátráme. Koncem příštího měsíce snad dáme něco do kupy.“

Dopily jsme a pověděly jí víc o Tajném spolku hladových žen. O jeho filozofii. Jak by podle nás schůzky mohly vypadat. Jaký typ žen hledáme.

„A co tvůj manžel?“ zeptala se Stevie. „Opustil ho, když jsi na to přišla?“

„Ale ne,“ opáčila, snad trochu zasněně. „Zůstali jsme spolu. Jsme teď vlastně šťastnější než kdy předtím. Je to zvláštní,“ dodala. „Trvalo to jen rok. Jen jeden fakt hodně divnej rok. Ale navždycky mi to změnilo život.“

Steviein výraz se teď změnil. „Tohleto je směšný,“ řekla. Vždycky balancovala na pokraji zlomyslnosti, nikdy se nebála říct svůj názor nahlas.

„Nemyslíš, že je to směšný, Roberto?“ obrátila se ke mně. „Klást takovej důraz na arbitrární časovej úsek, kterej je jakože totální konstrukt? Všichni jsme přece jen obří shluky hmoty a zážitků a rozhovorů a věcí, který se nám dějou. Lidskej život nemůžeš rozložit na roky a tvrdit, že to fakt něco znamená.“

Lina se tvářila zahanbeně. Zase si začala pohrávat s náramkem.

„Roberto?“ řekla Stevie. „Nemyslíš, Roberto?“

Chabě jsem se usmála – ani nevím, jestli nervózně, nebo velkoryse, to je vždycky těžké rozlišit. A neřekla jsem, že nesouhlasím, ani jsem neřekla, že ano.

Očekávání

To září, kdy jsem šla na vysokou, se zeleň ne a ne pustit větví. Na smutku ve vedru je něco obzvlášť nesnesitelného: jako tahat na zádech obrovský batoh. Něco mezi melancholií a neklidem, prázdná země nikoho ukoptěná letargií horkých dnů. Kdo na to má nervy?

Ráno v můj poslední den doma jsem vyhlédla z okna svého pokoje na hřbitov, který ležel přímo pod ním. Otočila jsem klikou a zatlačila do skleněné tabulky, posadila se na parapet, zapálila si cigaretu a vyfukovala kudrlinky kouře směrem k hrobům. Jelikož jsem vyrostla vedle hřbitova, ze smrti jsem si nic moc nedělala. Byla pro mě stejně samozřejmá, jako bych stála s mámou v kuchyni a krájela zelí, v rádiu hrál Van Morrison, u nohou nám tázavě přešlapoval pes a já mu sem tam cvrnkla na zem nějaký ten odřezek. Kolem domu se vlekly pohřební průvody, ale taky popelářská auta a mlékařské dodávky. Rodiny vzlykaly a úpěly, my zesílily televizi. Občas jsem se bavila představou, že i můj táta je po smrti: jaký by byl pohřeb, co bych tam řekla, co by se zpívalo. Jestli by někdo řečnil nebo něco přečetl. Takové myšlenky mi přinášely zvláštní uspokojení.

Mrtvý samozřejmě nebyl. Jen byl pryč – odešel, když mi bylo sedm. A přestože mě máma vybízela, ať s ním udržuju kontakt, nakonec jsem mu přestala odpovídat na dopisy a zvedat telefon. Byla jsem tedy zvyklá na vrtošivost ztrát, na ten prázdný prostor, který po nich zůstává: tátova nepřítomnost se projevovala kuriózními způsoby. Zástupy manželů máminých kamarádek, každý z nich s nabídkou určité služby: vyčistit ucpaný odtok, zavolat správci, aby opravil pouliční lampu. Ne že by si máma neporadila sama. Byla mimořádně schopná, nikdy jsem nepotkala důmyslnější osobu.

„Některý věci líp zastane chlap,“ říkávala mi unaveně. Ačkoli jsem si tátu sotva pamatovala, palčivě jsem pociťovala, že mi v životě cosi chybí: scházelo mi něco, co jsem ve skutečnosti nikdy nepoznala.

Seděla jsem v okně a přemýšlela o smrti, o tátovi, o tom, jestli dostanu na koleji dobrý pokoj, nebo ne, zatímco teta Hetty dole nakládala dodávku.

Moje teta byla ženou, která řídí dodávku. Byla to olivově zelená Toyota Hiace a teta ji řídila v nátělníku a khaki šortkách, s krabici pomerančového džusu v příručním stojanu, aby ho na semaforech mohla hltavě srkat. O víkendech chodila na zápasy Arsenalu, kdekoli hráli; cestovala po celé zemi, po celém kontinentu, s tlupou mužů, se kterou se přátelila. Vyprávěla mi historky o tom, jak je stírá, jak je v hospodě dovede přepít, až padají pod stůl. „Já chlapy znám.“ Poklepala si vždýcky ukazováčkem na spánek. „Vím, jak funguje jejich mozek.“ Byla to žena žijící velkolepým životem.

Típla jsem cigaretu o fasádu domu a vydala se dolů. Teta metala vzduchem kufrý a plátěné tašky, které s těžkým žuchnutím dopadaly do dodávky.

„Opatrně!“ zaječela jsem.

„A co kdybys mi pomohla,“ ohradila se a já nechápala, jak to, že mě to doteď nenapadlo.

Johanka z Arku nám dorážela na kotníky. Byla to obvykle stoická francouzská buldočice. V útulku, odkud jsme ji adoptovaly, nám řekli, že ji našli opuštěnou, jak kňučí pod dřevem v chladnoucím ohništi. Nejspíš tam vlezla, aby se zahřála. To jméno se nabízelo. Říkaly jsme jí zkráceně Johy, což sedělo, protože takhle i štěkala. *Joh! Joh!* ňafala, jako by měla přízvuk.

„Víš, že odjíždíš,“ řekla mamka vážně. Vzala jsem Johy do náručí a trochu ji pomuchlala. Byly jsme trojka: ona, já a máma.

„Může jet s námi?“ zeptala jsem se.

Máma na mě upřela oči a já zanesla Johy dovnitř. Vzala jsem její obličej do dlaní: „Brzy se vrátím,“ slíbila jsem a dala jí pusku na rozloučenou.

Máma se usadila na sedadle spolujezdce a teta nastartovala motor. Dodávka začala bručet hlubokým vibratem. Nasedla jsem dozadu.

„Fajn,“ zahlásila teta a vzala za řadicí páku. „Odstěhujem tě.“

Utáhla jsem si přes břicho bezpečnostní pás, jak nejtěsněji to šlo.

Nástrahy města mi nebyly tak docela cizí: jednou ročně jsme jezdívaly pro boty. Jedly jsme sushi kroužící na gumových pásech a zvonily na zvonek, když jsme chtěly další minerálku. Tahala jsem mámu po obchodech s vintage módou a nakupovala nadměrné mikiny a šaty na knoflíky. Žasla, jak jsou drahé, třela

látku mezi prsty a zkoumala skvrny. „Tohle vyčistíš octem,“ připustila a rezignovaně zavrtěla hlavou. Den jsme zakončily kinem, což byla vzácná příležitost vidět něco ze světa. Ale já ty výlety měla vždycky ráda. Ve městě byl cítit řád. Všude zavírali v pět, takže člověk věděl, na čem je.

Teď jsem se stěhovala do mnohem většího města. Do města, na jehož vlakovém nádraží bylo víc obchodů než v celém mém rodném městečku dohromady. „To je jak na mezinárodním letišti!“ zvolala jsem, když jsem tam přijela poprvé, abych si prohlédla univerzitu. Máma si mě ostražitě změřila: moje neohrabaná chůze a můj zlovyk každou chvíli zakopávat.

Silnice byly širší a nebezpečnější, než jsem byla zvyklá. Všechno se zdálo rychlé a riskantní. Budovy se zvolna zvětšovaly a houstly. Přitiskla jsem obličej na sklo. Míjeli jsme turecké cukrárny a čínské pekárny. Kulečnickové herny a čajovny s vodními dýmkami. Obchody s biopotravinami a trafiky se zamřížovanými okny. Noviny ve stojanech varovaly před kriminalitou gangů a podvodníků, oznamovaly vraždy a znásilnění. U nás jsem cestou zahlédla titulky pouze dva: „Škola uzavřena kvůli přemnožení včel“ a „Jezerní řasa: zabiják?“ Doprava se líně plazila centrem města za doprovodu orchestru troubících aut a houkajících sanitek.

Když jsme dorazily do kampusu, nastal zmatek. Snad hodinu jsme kroužily kolem moderních skleněných staveb a snažily se najít mé ubytování. Máma s tetou se vpředu hašteřily. Jsou jak starej manželskej pár, pomyslela jsem si. Totální starej manželskej pár. Obdržely jsme mapu, okouzlující relikvii zašlých časů, a pochopily, že můj nový domov se nachází v okrajové části města, ne úplně na předměstí, ale skoro. „Tady,“ oznámila teta, když se před námi objevily řady třípatrových obytných domů

zasazených do poněkud bezútěšné industriální krajiny. Tohle bylo na míle vzdálené těm travnatým svahům a orientačním dnům pro prváky, jaké jsem si představovala. Na stránkách školy byly studentské koleje vyfocené s čepicí sněhu. Vypadaly s ní mnohem líp.

Naproti kolejím se táhla nízká řada obchodů a podniků. Právě vegetariánská kavárna. Napůl zchátralá veřejná prádelna. Fish and chips. Taký neoplocený pozemek, v jehož středu byl zaparkovaný jediný nákupní vozík. Začaly jsme vykládat moje věci.

Přidělili mi byt v nejvyšším patře. Nikdo jiný zatím nedorazil. Máma začala organizovat, zatímco já tam jen stála, zkoprnělá a zakřiknutá, uprostřed společné kuchyně: na lince prehistorické cákance rajčatového protlaku, omítka umouněná a popraskaná. Teta mě vzala kolem ramen. „Dobrá zpráva je, že si jako první můžeš vybrat svoje skříňky a šuplíky.“

Vzala jsem si ty nejmenší. Když jsem měla vybaleno, vydala jsem se dolů za svojí rodinou. S každým dalším schodem mi po těle přeběhl mrazivý pocit, jako pavoučí nožičky: děsivě naléhavá potřeba, ze které se člověku dělá až zle. Stupňující se neoblomná láska, která vás nutí, abyste dojedli brokolici, i když se při tom dáváte odporem. Láska obsažená v zákazu televize po jedenácté, ta láska, když musíte po telefonu pozdravit svého psa. Na mámu a na tetu jsem vždycky vzhlížela zdola, jako kdybych jim nesahala výš než po kolena. Nikdy se mi nepodařilo vnímat je jako sobě rovné. Napadlo mě, jak je to směšné, že rodiny spávají v oddělených ložnicích, a ne jeden přes druhého jako líně se slunící smečky lvů.

Stála jsem na zvlhlém zápraží místa, které se mělo stát mým domovem, a teta mi posílala vzdušné polibky. Když nastartovala

motor, otočila jsem se a vyrazila zpátky nahoru. Pak se ozvalo zatukání na dveře a když jsem se ohlédla, za sklem stála máma a v ruce držela svůj kabát: tlustá, nepromokavá zrudnost, kterou tahala všude s sebou. Pustila jsem ji dál. „Vem si to,“ řekla a podala mi ten neuvěřitelně letitý předmět, o dvě čísla větší, než bylo nutné. „Kdyby se ochladilo, nemáš nic pořádného na sebe.“ Políbila mě na čelo a odešla.

Vrátila jsem se do svého pokoje a kabát, o kterém jsem věděla, že si ho nikdy neobléknu, jsem pohodila na postel. Lehla jsem si vedle něj a rozbřečela se.

Myslela jsem, že odejít z domova bude osvobození. Myslela jsem, že vysoká bude taneční párty. Že budu bydlet v pokoji osvětleném řetězy žároveček a se vzorovanými gobelíny na zdech. Pod postelí že se mi bude válet kombinace Kafky, kávového lógru a zapomenutých boxerek mého milence. Že budu trávit večery popíjením levného červeného a diskuzemi o Blízkém východě. Že o víkendu třeba půjdeme do nezávislého kina na maraton Cassavetesových filmů. Že poznám všechny korejské restaurace ve městě. Že se seznámím s někým, koho zajímají léčivé krystaly, a s někým, kdo mě naučí šít. Že začnu cvičit jógu. Že zajít na mražený jogurt bude prostě něco, co člověk běžně dělá. Že na večírcích budou červené kelímky.

A myslela jsem, že budu jiná. Že to bude jako návrat domů, jen se plavmým obloukem vrátím do svého neodvratného vnitřního já. Představovala jsem si sama sebe mnohem klidnější – ne tak zasekanou. Myslela jsem, že mluvit s cizími lidmi pro mě

bude snadné. Že to snad dokonce bude zábava; že budu lidi rozesmívat svým vřelým, suchým a lehce sebeironickým smyslem pro humor. Že si vybuduju bezstarostnou sebedůvěru předsedkyně třídy, lehounkou chůzi umělkyně. Viděla jsem se, jak tančím v klubu plném dýmu, rozevlátě se točím a paže mi poletují vzduchem jako prádlo ve větru. Jak mě všichni pozorují a říkají si: *Ty bláho, ta je free.*

Dřív jsem mívala kamarádky. Skupinku holek, se kterými jsme se scházely na oběd. Chodily jsme do kina, přespávaly u sebe a povídaly si o klucích. Chodily jsme do barů a příšerných klubů a o narozkách na bowling. Skutečné pouto mezi námi ale nebylo; stály jsme bok po boku jako sešikované vojsko, jen jsme maširovaly vpřed. Tak nějak samo sebou se rozumělo, že až skončí škola, dál se vídat nebudeme. Byly jsme si navzájem náhradnicemi za ty, které jsme měly teprve potkat. Na ně někde čekali jejich sportovní, pobožní či pilně studující přátelé, na mě zas mí příjemně podivínští umělci. V těch počátečních několika týdnech jsem se s lidmi seznamovala s myšlenkou: jsi to ty? Jsi ten člověk, kterého mám potkat? Ale většina z nich do té představy nezapadala. Nebyli to lidi, kvůli kterým jsem odešla z domova. A jestli ano, nedovedla jsem sama sebe přeprogramovat tak, abych se stala tím, s kým by chtěli trávit čas. Mohla jsem se vrtět a ošívát, jak jsem chtěla, ale pořád jsem to byla jenom já.

První večer po zahájení vysoké jsem se doslechla o hospodě, ve které se všichni schází. Šla jsem tam sama. Z reproduktorů se neslo řízné techno a celá místnost páchla voňavkou a cukrem. Ale vzduch byl nasycený očekáváním, jako by nás neviditelná membrána dělila od našich budoucích osobností. Umět se tak protlačit skrz, a čekala by na nás velkolepá a uspokojující

existence. Se srdcem až v krku jsem si na baru objednala drink. Rozhlédla jsem se. Všechny holky byly opálené, s konečky dlouhých vlasů olizujícími křivky jejich zadků. Kluci měli košile rozhalené na prsou, zapnuté až někde na břicho. Na rameni jsem ucítila teplo čísi dlaně.

„Já jsem Natasha,“ řekla ta dívka. „Ale všichni mi říkaj Nidz.“

Pohlédla jsem jí do očí, neschopna vytvarovat vlastní ústa tak, aby vyslovila moje jméno.

„Tohle je Becka,“ ukázala na vysokou blondýnu vedle sebe. „Ale všichni jí říkaj Becks.“

Natáhla jsem paži, abych jim potřásla rukou. Podívaly se na ni: na moji vlhkou, schlíplou dlaň.

„Tak jo, hele, ráda jsem tě poznala!“ řekla a s hihňáním se obě daly na odchod. Dopila jsem a šla domů.

Když začala výuka, jeden učitel nás vyzval, abychom se otočili ke svému sousedovi a pobavili se s ním o svých oblíbených autorech. Sledovala jsem, jak se třída přirozeně semkla do dvojic – otočila jsem se nejdřív na holku vpravo ode mě, která už ke mně byla zády, a pak na kluka po své levici.

„Já to dělat nechci,“ řekl, vytáhl iPod a sluchátka a s pohledem upřeným před sebe začal poslouchat hudbu.

Moji spolubydlíci byli právě tak nedobytní. Bylo jich pět. Přes chodbu holka jménem June: pocházela kus od Londýna, studovala práva, styděla se za to, jak bohatá zjevně je; přesně tak zmlsaná a zkostnatělá, jak naznačovalo její staromódní jméno. V pokoji vedle bydlel Samuel, trochu uštěpačný a roztěkaný, ačkoli jeho kluk Robert mi byl moc sympatický – jak něžně a tiše za sebou zavíral dveře a jakou měl jemnou, pohlednou tvář. Vedle June měla pokoj Mei-Ling, čilá a přátelská, ale s tendencí lidi totálně přehlížet. Vyptávala se vás, jaký jste měli den, ale

bylo vidět, že neposlouchá nic z toho, co jí říkáte, pouze zvládá formulovat přijatelné, neškodné odpovědi: „No to zní hrozně,“ nebo „Fakt jo?“ Na konci chodby pak bydleli dva Asiati, Adnan a Nadeem, kteří chodili do stejného kruhu. Adnan byl sebevědomý a rád flirtoval, dokonce i se mnou, i když myslím, že spíš ze soucitu. Jednou ráno jsem si šla do kuchyně pro miskou cereálií s mlékem, růžový špek mi přetékal přes gumu pyžamových kalhot, vlasy mastné a rozcuchané. Adnan seděl u jídelního stolu a něco ťukal do notebooku. „Jak se tu má člověk soustředit, když se kolem toulají tak krásné holky...?“ začal, ale pak ke mně vzhlédl od počítače, ztuhl a rychle se dal znovu do psaní. Nadeem byl vyzábělý a plachý, dokud se neopil, a to byl zase na zabít: zval si do bytu davy kámošů a až do rána vyhrával taneční muziku.

V jiných bytech se vytvořily drsné gangy, vzájemně se podporující jednotky. Zdálo se, že všichni moji spolubydlíci vedou bohaté společenské životy plné pevných citových pout, a to striktně mimo zdi našeho bytu. June vídala nóbl holky s nemožně objemnými účesy a nedbalými hygienickými návyky. Samuel se stýkal výlučně s Robertem. Na devatenáctileté kluky mezi nimi panovalo značně domácké uspořádání, ale působili šťastně; myli společně nádobí, objednávali si jídlo domů. Mei-Ling měla kamarády hlavně mezi spolužáky z módního marketingu; odměřené, ale v zásadě milé. Večeřeli ve vietnamské restauraci kousek od kampusu a pak chodili tančit, oděni v bezchybných konceptuálních outfitech: krinolínových sukních a botách na podpatku, co by je mohli vystavovat v galeriích. Adnan se vídal s eklektickou bandou lidí rozličné rasy, národnosti, sexuální orientace a genderu; zdálo se, že to jediné, co mají společného, je neobyčejně atraktivní vzhled. Nadeem měl velkou partu

sportovních kluků. Já se neseznámila s nikým. Popíjela jsem čaj, civěla ze špinavého okna svého pokoje a moje srdce obtáčelo svá chapadla kolem města, slepě šátrajíc v temnotách.

Můj pokoj byl útěšně malý: skromný dílek prostoru. Spoustu času mi zabralo vyladit osvětlení. Přidělené stínítko produkovalo bledou záři, která vypadala jako barva deprese, tak jsem si koupila kovovou stojací lampu a kolem místnosti položila řetěz LED žároveček. Věšet obrazy bylo zakázané, ale mohla jsem si lepící hmotou připevnit na zeď pohlednice. Sehnala jsem háčkovaný přehoz na postel a založila malou kolekci vintage popelníků. A přestože to nebyl prostor, jaký jsem si představovala – kam by se za mnou stavovali kámoši, kde bych hostila útlé absolventy divadelních studií –, byl to můj prostor: moje první zašívárna.

Místo života jsem se spokojila s pouhou existencí. Většinu času jsem trávila v posteli, jedla nudle a luštila křížovky, poslouchala hudbu. Někdy jsem jen tak ležela při otevřeném okně; vdechovala ocelovou vůni deště. Spoustu peněz ze studentské půjčky jsem vyplácala na oblečení, ve kterém mě pak nikdy nikdo neviděl, surfovala z jednoho webu na druhý a zkoumala konspirační teorie, četla o sériových vraždách. Čas od času jsem napsala esej nebo se pokusila přečíst něco ze seznamu četby.

Začala jsem kouřit balené cigarety, protože to bylo levnější a zabilo to víc času. Chodila jsem do uměleckých galerií, protože byly zadarmo, procházela se po městě. Půjčovala si filmy z knihovny. Jednoho rána mě napadlo, že by mohlo být fajn

strávit den vařením. Jídla představovala jedinou interpunkci mých dní a v prostoru mezi nimi toho bylo tak málo. Vařit se přece dá celé hodiny: zahušťovat rizoto nebo karamelizovat maso. A člověk má co dělat.

Základy už jsem měla od mámy: připravit rýži, umíchat vašíčka, uvařit těstoviny. Ale to bylo jídlo pro přežití. Čím víc jsem experimentovala, tím víc mě lákalo objevovat chutě, konzistence, vůně. Jemně pražit koření. Míchat bylinky.

Můj bezprostřední instinkt mi radil začít s jidly, která člověka pohladí. To byly zpravidla teplé pokrmy upatlané a trochu čvachtavé konzistence: polévky, maso dušené či zapékané se zeleninou, tažín, guláš. Nakládala jsem květák do medu a hořčice, restovala ho s česnekem a cibulí, až měl sladkou zlatavou krustičku, pak ho rozmixovala. Postoupila jsem ke složitějším polévkám: ke kubánské z černých fazolí, která se musí vařit s celou vepřovou kýtou, přičemž maso téměř eroticky odpadá od kosti a vlní se v husté, slané lepkavé hmotě. Moje oblíbená byla italská svatební, protože vypadala, že je s ní od základu všechno špatně; provazce zpola uvařeného vejce plavající kolem ledaby-le nadrobeného okoralého chleba a kousků polorozpuštěného parmezánu. Ale byla vynikající – ta zvláštní konzistence a slaná vydatnost. Zapečená jídla byla tréninkem trpělivosti. Směs jsem okořenila a nechala pobublávat na mírnou teplotu, zhruba každou půlhodinu ji zkontrolovala, vzrušená vlnami páry z pečících se rajčat a dusícího se celeru, kdykoli jsem otevřela dvířka. Mořské plody se zdály vzrušující, ale měla jsem pocit, že na ně zatím nestačím. Dostupnost polských a vůbec slovanských prodejen měla za následek týden trvající posedlost bigošem – loveckou polévkou z dušeného masa a zeleniny, ochucenou čímkoli od kmínu až po bobule jalovce.

Začala jsem péct chleba. Pro začátek celozrnný bochník bez fantazie, který po upečení vypadal trochu jako pásovec a kůrku měl trochu moc hnědou, ale zato byl božsky zrnitý a rozhodně chutný. Nikdy jsem si nemyslela, že chuť chleba může být nějak komplikovaná či bohatá, ale teď jsem zjistila, kolik různých chutí může ukrývat: kvasnice, mořská sůl, pepř, rozmarýn, dřevěné uhlí, máslo, olivový olej. Do chleba jsem se zbláznila. Před raním seminářem jsem pekla bochánky, aby stihly vychladnout, pak si je k obědu lámala a namáčela do pivní polévky se sýrem nebo do čocky na kari. Z prostoru pod mou postelí, hned vedle topení, se stalo dokonalé místo k testování těsta a obzvláštní potěšení mi činilo dávat si šlofíka nad jakýmkoli těstem, které pode mnou v tu chvíli letargicky kynulo.

Jídla jsem si spojovala s knížkami a filmy. Povinná četba na seminář jižanské gotické literatury šla ruku v ruce s vaflemi a kukuřičnou kaší. Filmy nového francouzského extremismu si žádaly hovězí tatarák (zvracela jsem několik hodin v kuse). Hotdogy a zakroucené hranolky se hodily k pátkům pod dekou s bláznivými komedii. Středeční podvečer a již několikáté sledování *Pouta nejsilnějšího*: Earl Grey a sladké houstičky. Jedno obzvlášť ponuré sobotní odpoledne s nějakou zapomenutelnou pixarovkou: japonský rámen a dietní limonáda, donáška od Kiki's. Byla to věda.

Nikdy jsem nedělala nic sladkého. Žádné buchty nebo dortíky. Koláče jsem plnila ledvinkami a zvěřinou. Rolády byly slané, s cuketou. Sice se mi líbila představa, že bych si vyrobila vlastní zmrzlinu nebo zákusky, ale zdálo se to jaksi rozmařilé. Já se potřebovala najíst. Posílit.

Akt vaření učinil z hladu cosi tak důstojného, až mě to začalo děsit. Nemohla jsem si vzpomenout, jak jsem hlad dřív

zvládala – tu jeho zvířecí divokost. Doma se hltalo, byly jsme rodina, kde se jí. Člověk mohl sedět u televize a házet do sebe hrsti chipsů nebo si nad dřezem opatlovat úlomky chleba margarínem. Bylo v tom siláctví: zbytky byly pro ubožáky, a jestli nemáš zdravý apetit, je s tebou něco špatně. Ale jídlo vždy zapadalo kontextu: u mámy doma, v tom skladišti županů a nablblých televizních pořadů byl hlad něčím normálním a správným. Teď se můj bezedný, zběsilý hlad proměnil v horor. Cítila jsem se zrůdně, když jsem se ho snažila uspokojit, a s každým soustem mi bylo víc a víc úzko. Vaření jako by poskytlo jakousi brzdu: nejdřív civilizovaný akt, až pak živočišnost.

A hlavně to byl můj jediný oddech od akademického života. Přednášky a semináře byly nabitě nervní energií. Jako by probíhaly na dně studny: nikdy se mi nepodařilo promluvit dost nahlas, aby mě bylo slyšet. Když už se mě některý z učitelů pokusil zapojit, což se stávalo zřídka, okamžitě toho zalitoval: když uviděl v mých očích tu zběsilou paniku, spěšně se dal na ústup. Děsilo mě, že se mě někdo zeptá na moje mínění a zároveň jsem po tom toužila – upírala jsem oči na text před sebou a snažila se utvořit si názor. Když jsme měli jeden po druhém předčítat nahlas, třeba nějakou povídku nebo teorii, jako na trní jsem se pokoušela odpočítat, která pasáž na mě vyjde, a pak to ještě pro jistotu několikrát přepočítala. Jednou, když konečně přišla moje chvíle a já měla číst jediný odstavec o sedmi větách, ale přednášející pronesl „další“ a kluk po mé levici, ušmudlaný blb v kšiltovce a triku s nápisem Rockem proti rasismu, mě předběhl. Myslela jsem, že se rozbřečím. Další dílek v mozaice malých bezpráví, která se stala mým životem.

Když zrovna nebyly žádné přednášky ani semináře, občas se stalo, že jsem až čtyřicet osm hodin v kuse nepoužila svůj hlas.

Hledala jsem záminky promluvit, jen abych se ujistila, že to pořád umím. „Krám jeden starej,“ prohlásila jsem při zapínání notebooku. „Jauvajs,“ když jsem zakopla. Celé to slovo. Jauvajs.

S mámou jsme si pořád jednou týdně telefonovaly, většinou v pondělí. „Mám hrozně práce,“ stěžovala jsem si. „Je toho tolik!“

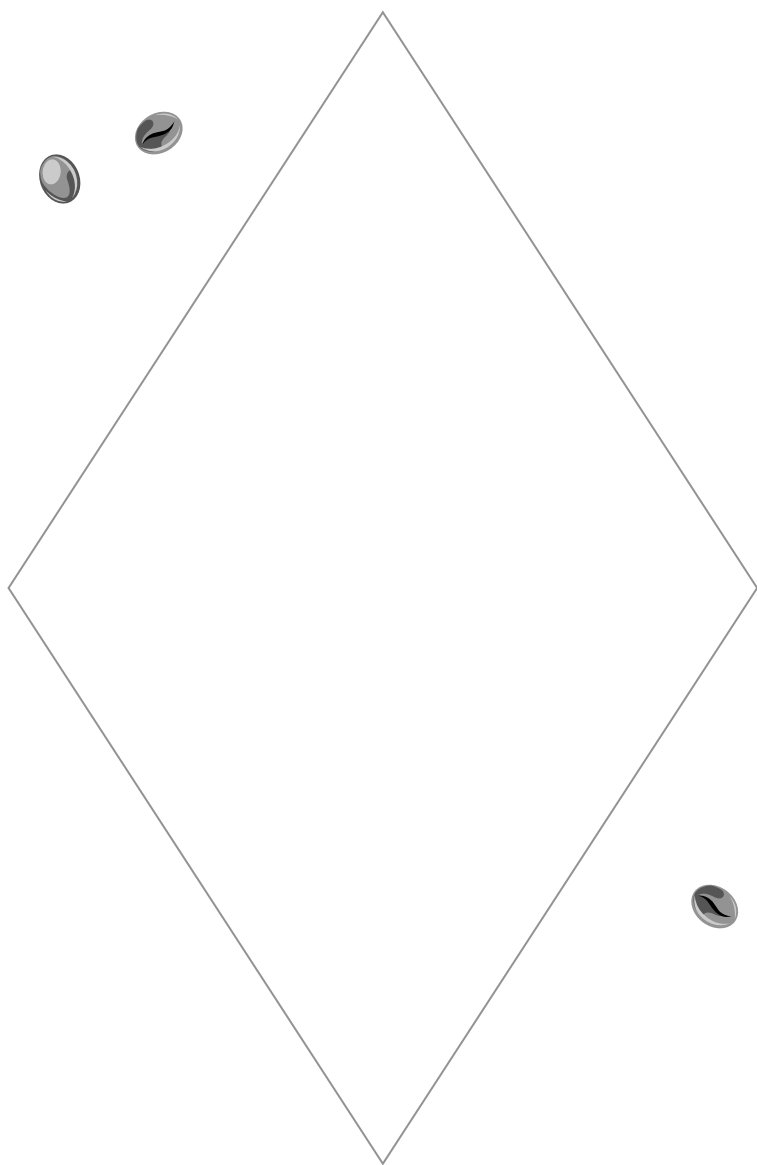
„Já vím,“ říkala unaveně. „Já vím.“

Osamělost je zvláštní věc. Někdy se ta prázdnota jevila jako nepopsaná stránka, jako možnost. Spoustu času jsem trávila sněním. Dlouhé, spleťtí příběhy – přehrabovala jsem se vlastními fantaziemi, jako bych si vybírala film. Lehávala jsem na posteli, zírala na malý obdélník stropu a přehrávala si svůj skromný sen na přání. Co třeba ten, kde se seznámím s tím klukem ze semináře kritické teorie, padneme si do noty a on mi to udělá pusou v knihovně? Nebo ten, jak se skámoším s Mei-Ling? Půjdeme probrat drby do té vietnamské restaurace? Nebo někam pařit a seznámit se klukama? Ale pokaždé přišlo zaškokbrtnutí. Mé fantazie měly kořeny v hmatatelné skutečnosti. Mei-Ling přece mívá v pátek večer směnu v Bella Italia! Dneska to nepůjde! A co se sexu v knihovně týče – poznal by, že jsem to nikdy předtím nedělala? Museli bychom se o tom bavit?

Moje panenství bylo téma. Dřív mě to nikdy netrápilo. Doma, kde jsem spávala vedle Johanky z Arku a z vedlejšího pokoje ke mně doléhalo mámino chrápání, jsem na sex sotva pomyslela. Teď byl všude. Našpulené holky na Nadeemových plakátech v kuchyni. Pisklavé vzdechy June a některého z členů protizraelského guerillového klubu, se kterým právě randila. Téměř všechny knihy a filmy. Plakáty národní zdravotnické organizace na nástěnce studentské rady. Dokonce i Mei-Ling si čas od času nesla do pokoje dva hrnky kafe. Vždycky jsem myslela, že ona je

nad to povznesená. Začala jsem si vlastní genitálie představovat neproniknutelné, nepoužitelné, hladké jako u panenky.

Stejně jako sex, i přátelství se zdála možná a nemožná zároveň. Maličké potůčky, které čas od času vybublaly na povrch. Někdy jsem třeba pozdě večer myla nádobí a povídala si s tím, kdo se zrovna po půlnoci vyskytoval v kuchyni; pod rouškou noci se snažila urvat alespoň kousek. „Nedáš si čaj?“ nabídla jsem třeba June, která měla po noci protančené na deep house párty tlíko propocené a zkropené slzami, jak jí dojížděla extáze. Předložila jsem jí vývar a houstičky. Klábosily jsme o tom, kolik máme práce, jak se nám stýská po domově; já předstírala, že chápu, co to znamená čekat na zavolání od kluka. Občas jsem mluvila o tátovi a na oplátku poslouchala historky o rozhádaných nebo rozvedených rodičích. Pořád jsme byli tak blízko dětské části naší časové osy. Ty rozhovory byly malými ostrůvky intimity uprostřed namodralého přítomného společného kuchyně – se svítáním se vždycky rozplynuly.

PRÁZDNÝ PROSTOR

Kváskový chléb začíná základem, kterému se také říká kvas, zákvasek, omládek, preferment, nátěstek anebo – tak mu nejradši říkám já – taky matka. Existuje několik různých druhů základu, podle poměru vody a mouky, takže se můžete setkat s řidším a lepkavým, anebo tuhým a těžkým základem. Snažím se říct tohle: je víc způsobů, jak začít.

Jestli se chcete pustit do kváskového těsta, budete potřebovat čas – něco mezi týdnem a šesti měsíci, podle toho, jak moc jste trpěliví. Nejdřív si stanovte denní dobu, kdy máte pravidelně čas. Hodně lidí to dělá hned po probuzení anebo těsně před spaním. Také musíte být k dispozici dvanáct hodin poté, to je třeba vzít v potaz. K vytvoření základu smíchejte mouku a vodu – přibližně dvakrát víc mouky než vody – a směs hněťte, dokud nevznikne lepivá koule. Uchovejte ji do vzduchotěsné nádoby a nechte stát někde v teple. Za dvanáct hodin začne krmení.

Krmení základu spočívá v přidávání další směsi k již vytvořené směsi. Uplácejte proto další bochánek z mouky a vody

a smíchejte ho s původním bochánkem mouky a vody, který by v tuto chvíli měl být kornatý a zavadlý. Totéž se bude opakovat za dalších dvanáct hodin, tentokrát s vyšším podílem vody, a za dvanáct hodin znovu. Při třetím krmení se začnete zbavovat části základu. Je živý a roste a polovina musí vždy pryč. Tímto způsobem pokračujte další dva dny.

Teď si musíme promluvit o bublinách. Po několika dnech krmení základu si všimnete bublinek a možná i zvláštního zápachu. A bude to jenom horší. Na váš základ zaútočily bakterie a ty produkují plyn. Dodržujte krmení po dvanácti hodinách. Když těsto začne páchnout nakysle a mezi krmením se jeho velikost začne dvojnásobit, jste připraveni na další krok. Ze všeho nejdřív si uvolníte prostor v ledniče.

Odted' byste své těsto měli krmit pouze jednou týdně, pokaždé ho rozpúlít a půlku dát pryč. Když ho vytáhnete z jeho nového příbytku v ledniče, může být potažené tenkou vrstvou hnědé tekutiny. Říká se jí taky kvas; je alkoholická a nesmí se pít. Jestli jí máte moc, odlejte ji. Jestli jen trochu, vmíchejte ji do základu. Pamatujte, základ určuje chuť.

Za nějaký čas můžete začít uvažovat o pečení. Budete potřebovat další mouku a vodu, taky máslo, sůl, med a samozřejmě základ. Smíchejte hrnek základu se zbytkem tekutých ingrediencí. Suché ingredience smíchejte zvlášť a pak obojí spojte. Hnětete těsto, až vás budou bolet zápěstí. Jde vám to skvěle. Nechte těsto vzejít někde v teple, přibližně na dvanáct až dvacet čtyři hodin.

Těsto teď bude obrovské a bude potřeba ho ručně zpracovat, aby trochu spadlo. Když bude všechn vzduch pryč, vytvarujete těsto do hladké kopule a vložte do trouby. Chcete-li křupavou kůrku, postavte vedle něj misku vody. Chcete-li hodně